SISEMINISTEERIUM

KÄSKKIRI

27.01.2023 nr 1-3/16

Seadmete soetamise kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood
01.01.2022–31.08.2029

Elluviijad
Päästeamet
Politsei- ja Piirivalveamet
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Keskkonnaamet

Korraldusasutus, rakendusüksus, rakendusasutus:
Siseministeerium

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse siseministri 18. septembri 2025. a käskkirjaga nr 1-3/65 kinnitatud Sisejulgeolekufondi 2021–2027 rahastamiskava meetme nr 3.4 „Seadmete soetamise kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

1.1. Seosed Sisejulgeolekufondi (edaspidi *ISF*) ja Eesti riigi eesmärkidega

1.1.1. Toetuse andmise tingimused (edaspidi *TAT*) on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1149[1] (edaspidi *ISFi määrus*) artikli 3 punktis 1 toodud ISFi poliitikaeesmärgiga „Aidata tagada kõrget julgeolekutaset liidus, eelkõige ennetades terrorismi ja radikaliseerumist, rasket ja organiseeritud kuritegevust ja küberkuritegevust ja võideldes nende vastu, abistades ja kaitstes kuritegevuse ohvreid ja valmistudes ette Sisejulgeolekufondi kohaldamisalasse kuuluvateks julgeolekuintsidentideks, riskideks ja kriisideks, tagades nende vastase kaitse ja neid tõhusalt juhtides“ ning ISFi määruse artikli 3 punktis 2 toodud erieesmärgiga nr 3 „Toetada liikmesriikide suutlikkuse suurendamist seoses kuritegevuse, terrorismi ja radikaliseerumise ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning julgeolekuintsidentide, riskide ja kriiside juhtimisel, muu hulgas eri liikmesriikide avaliku sektori asutuste, asjaomaste liidu organite, ametite või asutuste, kodanikuühiskonna ja erasektori partnerite tihedama koostöö kaudu.“.

TAT sätestatud toetatavad tegevused kuuluvad sekkumise liigi „seadmed“ alla.

1.1.2. Eesti riigi pikaajalises arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärk on kasvatada ja toetada meie inimeste heaolu nii, et Eesti oleks ka kahekümne aasta pärast parim paik elamiseks ja töötamiseks. Strateegia üheks sihiks on seatud „Kõigi inimeste vajadustega arvestav, turvaline ning kvaliteetne elukeskkond“. Selle saavutamiseks tuleb teha investeeringuid seadmete soetamisse. TAT on seotud ka „Eesti 2035“ sihiga „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik - avalikud teenused on taustal toimivad ja etteaimavad ning andmeruum kaitstud“. TAT tegevused panustavad „Eesti 2035“ näitajatesse „Usaldus riigi institutsioonide vastu“ ja „Elukeskkonnaga rahulolu“.
Projektide elluviijad vastutavad, et projektide tegevused aitavad lahendada „Eesti 2035“ toodud arenguvajadusi.

1.1.3. TAT on koostatud tuginedes Siseturvalisuse arengukavale 2020–2030 ning TATi ettevalmistamisel on arvesse võetud Euroopa Komisjoni soovitusi ISFi vahendite kasutamiseks.

TAT panustab järgmiste Siseturvalisuse arengukava 2020 – 2030 eesmärkide täitmisse: eesmärk 4.2 „Kiire ja asjatundlik abi“, alaeesmärk „Reageerimine õnnetustele ja ohtudele“; eesmärk 4.3. „Kindel sisejulgeolek“, alaeesmärk: „Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus“; eesmärk 4.5. „Tark ja innovaatiline siseturvalisus“, alaeesmärk: „Innovatsiooni ja tõenduspõhise poliitikakujundamise edendamine“.

TAT tegevused panustavad programmi „Siseturvalisus 2023-2026“ järgmiste võimekuste eesmärkide täitmisesse: 2.3.1. „Demineerimine“, 2.6.4. „Kriminalistika arendamine“ ja 3.1.3. „CBRN sündmused“.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond.

TAT on seotud valdkondliku arengukavaga „Riigikaitse Arengukava 2022-2031“ ja panustab eesmärgi „Sisekaitse erioperatsioonid“ täitmisesse.

TAT on seotud Päästeameti strateegiadokumendiga „Päästevõrgustiku strateegia aastani 2025“, mille kohaselt lõhkematerjali plahvatuses ei hukku inimesi ja lõhkematerjalidega seotud õnnetusi ei toimu.

TAT on seotud valdkondliku arengukavaga „Kiirgusohutuse riiklik arengukava (KORAK) 2018-2027“ ja panustab eesmärgi nr 4 täitmisse: „Tagatud on valmisolek kiirgussündmuste ennetamiseks ja lahendamiseks“.

TAT on seotud ka Justiitsministeeriumi programmi 2022-2025 eesmärkidega „Ennetada kuritegevust, tagada menetlusosaliste (kannatanute, kahtlustatavate ja kolmandate isikute) põhiõiguste kaitse ning kaitsta kriminaaljustiitssüsteemi sõltumatust“ ja „Kriminaaljustiitssüsteem on tõhus, sh digitaalne, ning inimkeskne, sh ohvrisõbralik ning omab võimekust avastada ka uusimaid kuriteoliike“.

2. Toetatavad projektid ja eesmärgid

Meetmest toetatakse projekte, mis:

- aitavad kaasa ISFi poliitikaeesmärgi ning erieesmärgi nr 3 täitmisesse;
- on kooskõlas siseturvalisuspoliitika fondide seirekomitee kinnitatud üldiste valikukriteeriumidega, sh on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, arvestades määruse nr 2021/1060[2] artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid ning lähtuvad põhiõiguste hartast ning arvestavad võrdsete võimaluste põhimõttega, sh välditakse diskmineerimist ja tagatakse ligipääsetavus;
- on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/852[3] artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile;
- on vastavuses ISFi rakenduskava horisontaalsete tingimustega.

TATi raames viiakse ellu järgmisi projekte, mille mõju ja ulatus on üleriigiline.

2.1. Pommiülikondade hankimine

2.1.1. Projekti eesmärk ja sisu

Soetatakse demineerimistööks vajalikud rasked pommiülikonnad. Nende soetamine tagab, et oleme Eestis paremini valmis kriisideks ja igapäevasteks demineerimistöödeks. Tänu erivarustusele suudavad demineerijad pakkuda kvaliteetsemat teenust ja vähendada riske enda ja teiste inimeste eludele. Vahetu plahvatusohu tõrjumisel on rasked pommiülikonnad peamised töövahendid. Uute pommiülikondade soetamine suurendab oluliselt pommi- ja plahvatusohu teenuse kvaliteeti tagades distantsilt plahvatusohtliku esemega töötades demineerija ohutuse.

2.1.2. Projekti tulemus

Toetatavate tegevuste tulemusena on hangitud pommiülikonnad.

2.1.3. Projekti sihtrühm

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses.

Pommiülikonnad soetatakse Päästeametile, kuid kasu saavad kõik Eestis elavad inimesed, kes tarbivad pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenust ja läbi selle saavad suurema turvatunde. Väheneb risk nende elule ja tervisele, mis võib tingitud olla lõhkematerjali plahvatusohust. Kasu saavad ka teised ametkonnad (nt Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsevägi, Keskkonnaamet, Kaitsepolitseiamet), kes vajavad oma ülesannete täitmiseks Päästeametilt ametkondlikku toetust.

2.1.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.12.2022 – 01.12.2024

2.1.5. Projekti elluviija
Päästeamet

2.2. **Pommirobotite hankimine**

2.2.1. Projekti eesmärk ja sisu
Soetatakse demineerimistööks vajalikud suured pommirobotid. Nende soetamine tagab, et oleme Eestis paremini valmis kriisideks ja igapäevasteks demineerimistöödeks. Tänu erivarustusele suudavad demineerijad pakkuda kvaliteetsemat teenust ja vähendada riske enda ja teiste inimeste eludele. Vahetu plahvatusohu tõrjumisel on suured pommirobotid peamised töövahendid. Uute pommirobotite soetamine suurendab oluliselt pommi- ja plahvatusohu teenuse kvaliteeti tagades distantsilt plahvatusohtliku esemega töötades demineerija ohutuse. Lisaks on pommiroboteid võimalik kasutada erinevate teiste eluohtlike sündmuste lahendamiseks, kus võivad ohtu sattuda sündmusele reageerivate teenistujate elud.

2.2.2. Projekti sihtrühm
Pommirobotid soetatakse Päästeametile, kuid kasu saavad kõik Eestis elavad inimesed, kes tarbivad pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenust ja läbi selle saavad suurema turvatunde. Väheneb risk nende elule ja tervisele, mis võib tingitud olla lõhkematerjali plahvatusohust. Kasu saavad ka teised ametkonnad (nt Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsevägi, Keskkonnaamet, Kaitsepolitseiamet), kes vajavad oma ülesannete täitmiseks Päästeametilt ametkondlikku toetust.

2.2.3. Projekti tulemus
Toetatavate tegevuste tulemusena on hangitud suured pommirobotid.

2.2.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.12.2022 – 01.07.2027 [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

2.2.5. Projekti elluviija
Päästeamet

2.3. **Võrguskänneri uuendamine**

2.3.1. Projekti eesmärk ja sisu
Eesmärk on hankida võrguskänner, mida kasutab Politsei- ja Piirivalveamet inimelude päästmiseks ning raskete peitkuritegude (sh organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiohtude) avastamiseks ja tõkestamiseks. Vajadusel abistatakse ka partnerasutusi. Lisaks seadmete soetamisele hõlmab projekt nende ülalpidamist. Sealhulgas vajalikke tarkvara-arendusi ja regulaarseid uuendusi, et tagada süsteemide töökindlus ja ajakohasus projekti elluviimise aja jooksul. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

2.3.2. Projekti sihtrühm

Seadmed (võrguskännerid ja nende käitamiseks vajalikud lisaseadmed) soetatakse Politsei- ja Piirivalveametile, kuid projekti tulemusena paraneb laiemalt Eesti Vabariigi territooriumil viibivate isikute turvalisus ning suureneb kriitiliste olukordade avastamise ja ennetamise tehniline võimekus. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

2.3.3. Projekti tulemus
Politsei- ja Piirivalveametis on kasutusel uuendatud võrguskännerid koos vajalike lisaseadmete ning tarkvaraliste arenduste ja uuendustega. Suureneb Politsei- ja Piirivalveameti tehniline võimekus nii igapäevases tööprotsessis kui ka kriitiliste sündmuste puhul, paraneb reageerimiskiirus ning andmete kogumise ja analüüsi täpsus. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

2.3.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.01.2023 – 31.08.2029

2.3.5. Projekti elluviija
Politsei- ja Piirivalveamet

2.4. **Professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomine**

2.4.1. Projekti eesmärk ja sisu
Luuakse mehitamata õhusõidukitega lähimaa seirevõimekus nelja prefektuuri operatiivkeskustesse ja keskkriminaalpolitseis.
Professionaalse võimekuse loomine võimaldab politseil operatiivsemalt reageerida ohtudele. Loodav võimekus ja soetatavad seadmed toetavad politsei võimekust tõhustada koostööd Euroopa Liidu õiguskaitseasutustega raske ja organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses. Samuti suureneb võimekus avastada ohte avalikus ruumis ja ennetada kuritegevustest või terrorismist tingituid ohte.

2.4.2. Projekti sihtrühm
Politsei- ja Piirivalveamet

2.4.3. Projekti tulemus
Toetatavate tegevuste tulemusena on võimalik laialdasema õhutoetuse kaudu ennetada ohtu ning osutada kiiremat abi kõrgendatud ja vahetu ohuga sündmustele reageerimiseks.

2.4.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.01.2023 – 31.08.2029

2.4.5. Projekti elluviija
Politsei- ja Piirivalveamet

2.5. **Kohtuekspertiisi laboriseadmete soetamine**

2.5.1. Projekti eesmärk ja sisu
Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi võimekuse suurendamine raske ja organiseeritud ning terrorismiga seotud kuritegude menetlemisel ja nende avastamisel. Hangitakse seadmed lõhkeainete ja pürotehniliste segude avastamiseks ja koostisainete tuvastamiseks, narkootiliste ja psühhotroopsete ainete tuvastamiseks ning kuriteo toimepannud isikute identifitseerimiseks biomeetriliste tunnuste kaudu.

2.5.2. Projekti sihtrühm
Seadmed soetatakse Eesti Kohtuekspertiisi Instituudile. Kasu saavad ekspertiise tegevad kohtueksperdid ning kuritegusid uurivad politsei-menetlejad ja prokurörid.

2.5.3. Projekti tulemus
Hangitud kohtuekspertiisi seadmed, mille tulemusena kasvab Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi võimekus plahvatuste uurimisel lõhkeainete ja pürotehniliste segude avastamiseks ja koostisainete tuvastamiseks, narkootiliste ja psühhotroopsete ainete tuvastamiseks ning kuriteo toimepannud isikute identifitseerimiseks biomeetriliste tunnuste kaudu. See tagab uurimisasutuste parema võimekuse raske ja organiseeritud ning terrorismiga seotud kuritegude menetlemisel ja nende avastamisel.

2.5.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.01.2022 – 31.12.2023

2.5.5. Projekti elluviija
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

2.6. **Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine**

2.6.1. Projekti sisu ja eesmärk
Seadmete soetamine varajase hoiatamise võrgustiku jaoks (kiirgusolukorra jälgimiseks keskkonnas, kiirgusandmete analüüsiks laboris) – vananenud seademete väljavahetamine, võrgustiku tihendamine ja kiirgusolukorra hindamise võimekuse parandamine.

2.6.2. Projekti sihtgrupp
Keskkonnaamet

2.6.3. Projekti tulemus
Toetatavate tegevust tulemusena tagatakse kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi jätkuv toimimine ning kiirgusohust võimalikult varajane teadasaamine ja ohuolukorra hindamiseks vajalikud sisendid, mille lõpliku tulemusena tagatakse turvaline elukeskkond kõigile inimestele.

2.6.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.01.2025 – 31.12.2028

2.6.5. Projekti elluviija
Keskkonnaamet

2.7. CBRN sõjamürkide ja ohtlike kemikaalide kaugtuvastuse- ja seireseadme hankimine

2.7.1. Projekti eesmärk ja sisu
Eesmärk on soetada uus sõjamürkide ja ohtlike kemikaalide kaugtuvastuse ja pidevseire seade CBRN võime ülalhoidmiseks. Seade võimaldab tuvastada keemiaründe ohtu ja sellele operatiivselt reageerida.

2.7.2. Projekti sihtrühm
Kaugtuvastuse- ja seireseade soetatakse Päästeametile. Võimekusest saavad kasu ka teised riigiasutused (näiteks PPA, Kaitsepolitseiamet, Kaitsevägi, Terviseamet, Keskkonnaamet, Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Amet), kes vajavad oma ülesannete täitmiseks Päästeametilt ametkondlikku toetust. Lisaks asutustele saavad soetusest kasu ka kõik Eestis elavad inimesed, kes tarbivad ka keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise teenust. Selle seadme abiga väheneb risk nende elule ja tervisele.

2.7.3. Projekti tulemus

Toetatavate tegevuste tulemusena on hangitud CBRN sõjamürkide ja ohtlike kemikaalide kaugtuvastuse- ja seade.

2.7.4. Projekti abikõlblikkuse periood
01.01.2027 – 31.08.2029

2.7.5. Projekti elluviija
Päästeamet

3. Riigiabi

Antav toetus ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi.

4. Tulemused ja näitajad

Punktis 2 nimetatud projektide seireks ja hindamiseks kasutatavad väljundnäitajad.
Kõikide näitajate algtase on 0.

Projekt	**Näitaja kood ja nimetus**	**Näitaja mõõtühik**	**Sihttase 2024**	**Sihttase 2029**	**Selgitav teave**
Pommiülikondade hankimine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	8	8	Seadmed on materiaalne vara, millele antakse inventarinumber. See näitaja ei hõlma immateriaalset vara. See näitaja hõlmab ka renditud või liisitud seadmeid.
Pommirobotite hankimine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	0	8	
Võrguskänneri uuendamine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	0	1	
Professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	4	4	
Kohtueksperti isi laboriseadmete soetamine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	5	5	
Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	0	3	
CBRN sõjamürkide ja ohtlike kemikaalide kaugtuvastuse- ja seireseadme hankimine	O.3.3 Ostetud seadmete arv	arv	0	1	

5. Projektide eelarved

Projekt	**ISF toetus (75%) EUR**	**Riiklik kaasfinantseering (25%) EUR**	**Kokku EUR**	**Kaudsete kulude määr (% otsestest kuludest)**
Pommiülikondade hankimine	522 691	174 231	696 922	0%
Pommirobotite hankimine	1 731 875,76	577 291,92	2 309 167,68	0%
Võrguskänneri uuendamine	1 875 000	625 000	2 500 000	0,1%
Professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomine	1 425 000	475 000	1 900 000	1,2%

Kohtueekspertiisi laboriseadmete soetamine	525 000	175 000	700 000	0%
Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine	303 103,5	101 034,5	404 138	0%
CBRN sõjamürkide ja ohtlike kemikaalide kaugtuvastuse- ja seireseadme hankimine	314 400	104 800	419 200	0%
Kokku	**6 785 191**	**2 261 731**	**9 046 922**	

[*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

6. **Korraldusasutus, rakendusasutus, rakendusüksus**

Korraldusasutuse, rakendusasutuse ja rakendusüksuse ülesandeid täidab Siseministeerium (edaspidi *SiM*). Ülesandeid ei delegeerita.

SiM sisestab elluviija edastatud teabe alusel käesolevas TATis sätestatud projektide info struktuuritoetuste registrisse ja avab projekti.

7. **Kulude abikõlblikkus**

7.7. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 21.

7.8. Kaudsed kulud on ühendmääruse § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud. Kaudseid kulusid hüvitatakse ühtse määra alusel vastavalt punktis 5 toodud protsendile abikõlblikest otsestest kuludest.

7.9. Kaudseid kulusid ei pea tõendama.

7.10. Otseseid kulusid hüvitatakse tegelike kulude alusel.

7.11. Abikõlblikud on tegevuste elluviimiseks vajalikud otsesed kulud, sh

7.11.1. ühendmääruse §-s 16 toodud personalikulu. Projekti juhtimisega seotud personalikulud võivad moodustada kuni 10% projekti eelarvest;

7.11.2. seadmete ja nende varuosade ost ning seadmete hoolduskulu;

7.11.3. seadmete paigaldamise ja seadistamise kulu;

7.11.4. seadmete tarnimisega seotud tolliformaalsuste ja strateegilise kauba vormistamise kulud;

7.11.5. seadmete varakindlustus ja vastutuskindlustus projekti abikõlblikkuse perioodil;

7.11.6. seadmete kasutamise koolituskulu (sh ruumirent, koolitusmaterjalid, koolitajate töötasu) ning õppevisiitide, messide külastamise ja seminaridel osalemise kulud (sh päevaraha, kindlustus, transport, majutus, osalustasud). Kolmandates riikides toimuvatel koolitustel, messidel, seminaridel ja konverentsidel osalemine ning neisse õppevisiidi korraldamine tuleb eelnevat kooskõlastada SiMiga. Vastav põhjendus esitada SiMile Euroopa Komisjoni poolt kehtestatud vormil e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt 30 päeva enne õppevisiidi, koolituse, seminari või konverentsi toimumist;

7.11.7. tõlkekulu (sh koolitusmaterjalide, kasutusjuhendite tõlkekulu);

7.11.8. avalikustamiskulu (sh vajalike märgiste tellimine);

7.11.9. professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomise projektis olemasolevate sõidukite kohandamine mehitamata õhusõidukite opereerimiseks.

7.12. Soetatud varustust on lubatud kasutada Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu eesmärkide täitmiseks. Ristkasutust tuleb kirjeldada tegevusaruandes ja tõendada.

7.13. Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud.

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

8.7. Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse §-des 24 ja 26 sätestatud tingimustele.

8.8. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud. Kaudseid kulusid hüvitatakse punkti 7.2 kohaselt.

8.9. Enne esimese makse saamist peab elluviija esitama SiMile:

8.9.1. väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja nende tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti elluviija kuludest;

8.9.2. asutuse riigihangete korra;

8.9.3. edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia;

8.9.4. punktides 8.3.1-8.3.3 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varem SiMile nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne projekti rakendamist muudetud. Elluviija esitab SiMile sellekohase kirjaliku kinnituse.

8.10. Elluviija esitab SiMile e-toetuse keskkonna kaudu maksetaotluse vähemalt kord poolaastas, kuid mitte sagedamini kui kord kvartalis projekti elluviimise algusajast arvates.

8.11. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates. Kui makse tõendamise aluseks olevates dokumentides on puudusi või kulude abikõlblikkuse üle otsustamiseks on vaja lisateavet, võib SiM pikendada nimetatud tähtaega puuduste kõrvaldamise või dokumentide või teabe esitamise aja võrra, teavitades sellest elluviijat. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

8.12. SiMi õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33. SiM võib toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide tõendamise menetluse osaliselt või täielikult peatada või peatada edasiste maksete menetlemise, kui maksetaotluse esitamisele eelnenud kohustus on täitmata, sh aruanne esitamata ning SiMi poolt kinnitamata ja kui kulude kontrollimise valimisse kuuluvad tõendavad dokumendid on esitamata. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

8.13. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning SiMi kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

9. Elluviija õigused ja kohustused

9.1. Elluviijale kohalduvad kõik perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.

9.2. Elluviija peab täitma lisaks TATis sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

9.3. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
9.3.1. esitama SiMile 15 tööpäeva jooksul TATi kinnitamisest SiMi väljatöötatud vormidel:
9.3.1.1. projekti kirjelduse;
9.3.1.2. projekti tegevuskava ja eelarve. Elluviijal on õigus muuta tegevuskava ja eelarveridade vahelist jaotust kuni kaks korda aastas (taotlus esitada SiMile 15. jaanuariks ja/või 15. juuniks). Tegevuskava ja eelarve muutmist ei ole vaja taotleda järgmistel juhtudel:
- eelarverida suureneb vähem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast;
- eelarvereale planeeritud summa jaotus muutub aastate lõikes;
- täpsustub detailne kirjeldus.
9.3.2. rakendama projekti vastavalt kinnitatud tegevuste kirjeldusele ja eelarvele;
9.3.3. esitama projekti maksete prognoosi SiMi väljatöötatud vormil iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks alates TATi kinnitamisest;
9.3.4. teavitama SiMi, kui toetatava tegevusega samalaadsele tegevusele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
9.3.5. koguma ja töötlema andmeid seirearuande jaoks, sh koolitatavate andmeid koolitustel osalenud isikute kohta kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega ning tagama korrektsete osalejate andmete olemasolu e-toetuse keskkonnas iga kvartali lõpu seisuga hiljemalt kvartalile järgneva teise nädala lõpuks;
9.3.6. viivitamatult teavitama SiMi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
9.3.6.1. asjaoludest, mis takistavad täitmast elluviija ülesandeid;
9.3.6.2. TATi muutmise vajalikkusest;
9.3.7. projekti elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist.

9.4. Tegevuse elluviija kohustub andma igakülgse sisulise panuse seiresse, kontrolli, auditisse või hindamisse.

9.5. Elluviija peab säilitama dokumente vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 18 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 82 lõikele 1 viis aastat elluviijale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi reeglitest tuleneb teisiti.

10. Aruandlus

10.1. Elluviija esitab SiMile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande SiMi väljatöötatud vormil e-toetuse keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks vastavalt 31. detsembri ja 31. mai seisuga tegevuse elluviimise algusajast arvates. Kui projekti tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.

10.2. Elluviija esitab SiMile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 45 päeva jooksul alates tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui projekti tegevused lõppevad enne abikõlblikkuse perioodi lõppu, tuleb lõpparuanne esitada 45 päeva jooksul tegevuste lõppemisest arvates.

10.3. Juhul, kui vahearuande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.

10.4. Projekti vahe- ja lõpparuaruandes (edaspidi *projekti aruanne*) kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljades nõutule. Lõpparuandes kirjeldab elluviija „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete edendamiseks ellu viidud tegevusi ja tegevuste tulemusi. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

10.5. Kui e-toetuse keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab projekti aruande tähtaegset esitamist, loetakse projekti aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

10.6. SiM kontrollib üldjuhul 15 tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas projekti aruanne on nõuetekohaselt täidetud ja annab ülevaate tehtud tegevustest.

10.7. Kui projekti aruandes puudusi ei esine, kinnitab SiM projekti aruande.

10.8. Projekti aruandes puuduste esinemise korral annab SiM elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ning SiM kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

10.9. Tegevuste puhul, mis sisaldavad koolitusi, mis toimuvad vähem kui 3 kuud enne projekti lõpparuande esitamise kuupäeva, esitab elluviija e-toetuse keskkonnas järelaruande.

10.10. SiMil on õigus küsida tegevuse elluviijalt lisainfot projekti tegevuse käigu ja tulemuste kohta.

11. TAT muutmine

11.1. SiMil on õigus muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja enda või elluviija algatusel.

11.2. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija SiMile põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).

11.3. SiM vaatab TAT muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TAT muutmise taotluse kohta.

11.4. Puuduste esinemise korral annab SiM elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

11.5. Elluviijal on võimalik TAT muutmist taotleda üks kord kuue kuu jooksul. SiMi eelneval nõusolekul võib TATi muutmist taotleda sagedamini.

11.6. SiM võib TATi muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. SiM teavitab sellest elluviijat mõistliku aja jooksul.

11.7. SiMil on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada, kui see on põhjendatud ja projektide rahastamise eelarve jääk seda võimaldab. [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]

11.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

12. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

12.1. Finantskorrektsioone teeb SiM vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37.

12.2. Kui abikõlbmatud kulud jäävad elluviija enda tasuda, siis vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 4, väheneb projekti eelarve finantskorrektsiooni võrra.

13. Vaiete lahendamine

SiM otsuse või toimingu vaide/vaidluse menetleja on SiM, määrates vaide/vaidluse lahendajaks teenistuja, kes ei ole vaidlusaluses küsimuses otsuseid või toiminguid teinud või nende tegemist nõustanud. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-s 60 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile. Vaidlused riigiasutuste, sh valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud korras.

14. Rakendussätted

Käskkiri jõustub tagasiulatuvalt alates 01.01.2022.

[*Siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77 on punktides 7.5.6., 8.4., 9.3.5., 10.1., 10.2., 10.4., 10.5. ja 10.9. läbivalt sõnad „e-toetuste keskkond“ asendatud sõnadega „e-toetuse keskkond*]

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Lisa 1. Seletuskiri

14.1. Lisa 2. Põhiõiguste hartaga ja puuetega inimeste õiguste konventsiooniga arvestamise kontroll-leht [*muudetud siseministri 18.11.2025 käskkirjaga nr 1-3/77*]